

Nro 19.

A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bétsben Kedden Septembernek 2-ik napján,
1800-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

Párisban egy olyan természet- vizsgáló társaság is vagyon; a' mely a' szüntelen való figyelmezés és észre-vételek által; az *emberről* való tudománynak nagyobb meg nagyobb gráditsra való emelésénn szorgalmatoskodik. Ez a' társaság a' következő kérdést hirdettette ki közelébről a' jutalomért való meg felytésre: Egy vagy több még böltsökben fekvő kisdekre való figyelmezés és észre vételek által meg kell határozni; hogy az ő telti, ertelem béli; és erköltsi nevedések, mitsoda renddel essék naponként lassan-lassan? és hogy ezen elme béli tehetségekhez;

a' gyermekek körül forgó minden napi tárgyak, és izemélyek, mitsoda bé folyással lehetnek, és minémü mértékben legithetik vagy akadályoztathatják azt? — A' fel tett jutalom, egy réz emlékeztető-péaz, és 600 Livra kész péaz.

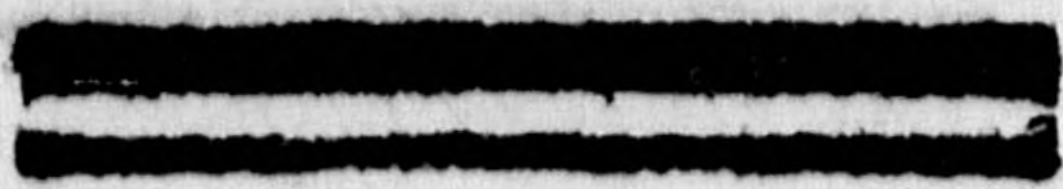
Leg nagyobb gondját fordította a' Frantzia Országlószék mostan arra, hogy Frantzia országának el-hervadott tengeri virágzásat, ismét fellevenithesse, és uj szinbe öltöztethesse. Nem csak Préfektusok és egyéb igazgató fő tisztek rendeltettek minden kikötő helyekben a' tengeri foglalatosságoknak minden ág-bogaira: hanem, egy, mint nagy tudományal ugy nagy nemzeti elmélleggel készült tengeri *Exercitium* béli intézet is adattatott ki, a' mely szereni a' kikötő-helyekben és tenger-öölökben a' *matrozok* gyakoroltatnak. Minden hétenn három napok rendeltettek a' tángyerra való lövöldözésre; a' ki a' célzt meg-lövi, az nap két portzió eledelt kap. Az ágyukkal minden hétenn minden hajókon hatszor esik lövés, melynek alkalmatosságával az elsőtől fogva az utolsóig minden ember kéntelenítettik részt venni ezen gyakorlás béli munkából. A' *Korvette* nevü könnyü hajók közül, egy, minden dél előtt és dél-után szélnek erefztett vitorlakkal evez a' partok körül, és tüzel a' rajta lévő néhány ágyukkal a' cél felé; a' mely *Korvettára* ekkór minden hajókról bizonyos számú ágyuzók rendeltetnek a' gyakoroltatás végett; a' cél, a' mely felé lövöldöznek, egy meg rongyosított vén hajó, mely a' kikötő-hely előtt áll; a' mely ágyuzó, a' célzt leg többször és jobban találja, 10 Livrát, a' mingyár utánna való pedig 5 Livrát kap jutalomul; a' mely hajóhoz azok az ágyuzók tartoznak, a' kik ilyen jutalmat nyernek, az nap egy zászlót szurfi az árbortája' tetejére, a' többek pedig

nem. Ezen gyakorlások közzé tartoznak továbbá, a' vitorláknak fel vonása és le bocsátása, az arbotzfáknak le düjtetése és fel állittatása, a' fajaknak ki tétele és bé-fzedése, &c. Ezek minden hajókon egyfzersmind történnek a' komandó szóra; azon a' hajóon, a' melyen a' komandó szót a' legényseg leg frissebben és jobban teljesítette, huz leg jobb legények kapnak az az nap' kettős portziót; a' linea béli rangjokat is minden nap' változtatják a' hajók, a' ízerént a' mint a' gyakorlásban magokat ki mutatják. Az uszásban is hasonló szorgalmatossággal gyakoroltatnak a' legények. Közönséges probauzások tartattatnak, melyeknek alkalmatossággával az olyan legények, a' kik leg mezfzebb uszuak, a' viz alatt leg fokább meg maradnak, és a' kik a' viz alatt valamely el-füjvedett hajóra egy deszkát fel szegeznek, 10 Livrát kapnak ajándékba.

Minden Frantzia kikötő hely béli Préfektusokhoz olyan tudósítást küldött a' Hadi Minister Párisból, hogy a' Frantzia Respublika és az *Algieri* Fejedelem között való békellégnek praëlimináris czikkelyei, már subscribáltattak.

Az Amerikai Követekkel még folynak Párisban a' békelléges alkudozások.

Maga a' Párisi *Moniteur*, az Officiális Ujjfág, írja, hogy még az Angliával lejendő békeség felől sem kétségeskednek a' Párisiak, az olta, miolta értésekre esett, hogy az Anglusok már most, a' leg ujjabb telegraphusi jelentés ízerént, még a' *Dünkircheni* és *Calaisi* kikötő helyeknek bé-zárva való tartatásokat is félbe szakasztottak — „Hanem tsakugyan (ilyén meg jegyzést telen a' *Moniteur*), a' békellég' helyre állásának Anglia és a' Frantzia Respublika között, legnagyobb gátat tehetne még az attól való félelem, hogy Anglia majd, ha a' békellég helyre állana, minden áru-portékait, melyekkel most az ő ma-

gazinumai dugva tele vagynak, Frantzia országba szállítaná által, és azokat oltsón adván, ennek minden kikötő helyeit azokkal tölténé tele; a' melyből a' fogna következni, hogy a' Frantzia Fabrikák, a' melyek abból a' szerentsétlen állapotból, a' melybe őket a' Calonne és Vergennes Ministerek által Angliával kötött kereskedés béi Alku ejtette vóit, alig kezdetek ki-menedni, egészen semmivé lennének; a' Frantzia kikötő helyekben lakó kereskedők, a' Frantzia Coloniákkal (az az, az ő szigetjeikkel, 's Amérikai és Napkeleti Indiai birtokaikkal) való kereskedéseket, a' mely már tsaknem egészen elenyészett, többé lábra nem állithatnák, mivel hogy minden magazinúmjaik az Anglusok portékaikkal töltődne meg, nem az ő magok coloniáikból valókkal. Frantzia országnak az ilyen békefélegből semmi haszna nem fogna lenni, és tsendesen kéntelenittetne szemlélni, hogy az ő kész pénze, miként foly ki felé ezer tsatornákonn idegen országra. Ezen veszélynek el-tavoztathatása végett igen erőssen meg fontólt utakonn és módok által szükfég a' Frantzia Országgló széknek az Angliával való békefélegre közelgetni: de a' mely utak és módok azonnal könnyebbek fognak lenni, mihelyest Európában a' szározonn való békeféleg helyre állittódott. — (It eléggé ki-magyarázta a' *Moniteur* a' Frantzia Országglószék' gondolátját a' békeféleg iránt. Tsak ezt nem mondja a' békefélegért idő előtt lármázó Francziáknak: fületek vagyon láffatok, szemetek vagyon haljatok!)

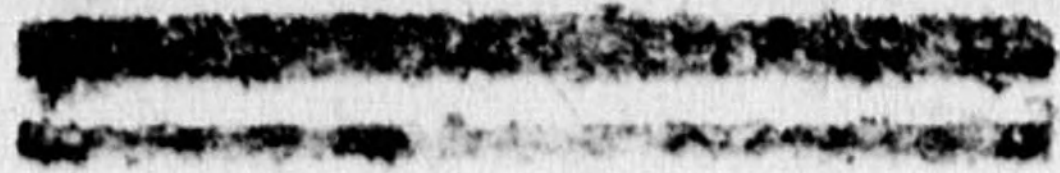
Nagy Britanniai Birodalom.

A' Londoni polgárságnak ismét gyűlése esvén Jul. 30-dikánn a' városnak egyik részében, javasolta *Hodgson* Ur, hogy jó lesz a' békefé-

gért egy esedező levelet terjeszteni a' Király' elibe. *Dixon* Úr úgy ítélte, hogy a' *Hodgzontól* javasoltatott esedező levelet jó lelzen tsak ilyen formába öltöztetni: — „A' békefég minden időben kedves dolog, kivált egy kereskedő nemzet előtt; annak meg-nyerésére azoközben njutsen jobb eszköz, mint az álhatatosság, egvesség, és a' Bétöltető Országlószékbe helyheztetett bizakodás.“ — Mitsoda végződése volt az ő tanátskozásoknak, még ezt nem olvastuk.

Hogy az Anglus és Dánus Országlószékek között közelébről azért támadott egyenetlenség, hogy a' Dánusok a' magok hajójokat az Anglusok által meg-visitáltatni nem engedik, még eligazítatlan legyen, meg tesszik innét, hogy a' *Balticum* tenger az Anglus hajók előtt még mind bezárattatva vagyon, melyre nézve minden Anglus kikötő helyekbe olyan rendeléseket küldöt Aug. 9-dikéon az Angliai országlószék, hogy tovább való rendelésig a' *Balticum* tenger felé indulni akaró kereskedő hajók meg ne induljanak, ne hogy a' Dánusoktól meg árestáltattassanak.

Sőt egy kereskedő hajókból álló csoportnak, meg kellett volna már eddig érkezni ugyantsak a' *Balticum* tengerről, a' mely még eddig vizszá nem érkezven, félelmet gerjesztett Angliában a' felől, hogy ezen tenger bé volna az Északi tengeri hatalmaságok által az Anglus hajók előtt zárattatva, mely ha így volna, ezeknek valamint oda bé évezni, ugy a' benn lévőknak is onnét ki-evezni, a' környülállásoknak további meg-változásokig, nem lehetne. Látván egyéb aránt az Anglus kereskedők azt, hogy az ő Országlószékek minden utakat módokat el követ, hogy a' Dániával ki-ürött egyenetlenséget barátságoson eltsendesithesse, jó reménséggel vagynak, és a' *Swéa's-Orosz* kikötő-helyek felé még most is nem nagy felelemmel botsátják hajóikat. Leg alább

az *assecuratio*, ezen két birodalmaknak kikötő helyeik felé, még eddig csak két pro Centót hagott. — Ide járul még az is, hogy a' Londonban lévő *Icalsoerg* nevű Dánus Követnek leg-kisebb ellenmondás nélkül megengedte az Angliai Országglószék, hogy *Dealhoz*, a' hol az el-fogattatott *Freya* nevű Dánus fregát és a' 6 kereskedő Dánus hajók vagynak, el-utazhasson, és ott maga a' történetnek minden környúlaltasait ki-tudakolhassa.

D á n i a.

Koppenhágában ilyen Hir-adások adattattak ki az Országglószéktől az Udvari Ujságban: — „Az a' tudósítás, hogy a' Dánus Fregát *Freya*, a' mely a' Kapitány *Krabbe*' kormányozása alatt evezett, egy fokkal nagyobb Anglus tengeri erő által meg-támadtatott és el-fogattatott legyen, nem csak a' kereskedők között, hanem közönségesen az egész publicumban nagy *sensatziót* okozott. Hadnagy *Glasz*, el-küldetett innét Kurír fővel, hogy útját nagy sebességgel *London* felé folytatván, oda innét az Országgló széktől izenetet vigyen. Kapitány *Lilienschiöld* hasonló sebességgel küldetett-el *Pétersburg* felé, valamint szintén ágyuzó Oberster *Mecklenburg* is rendelést kapott, hogy útját a' *Kronbergi* erős várba vegye. Azonközben a' folyó Aug. 11 dikénn Lord *Whitworth*, mint Anglus rendkívül való Követ, ide érkezett: és már 12 dikben ugyan csak az Angliai Országglószéktől más Anglus Deputatus is érkezett meg ide *Koppenhágába*, olyan jelentésekkel, a' melyek a' fenn forgó kedvetlenségeknek el-tsendesítettődésekre céloznak a' két Országok között.“ — (Ezek a' Dánus Udvari Hirdetmények, az Anglus Udvert illetik).

Ugyan ezen *Koppenhágai* Udv. Ujságban hirdettette ki a' Dánus országglószék valami más

Dánus kereskedő hajók állapotját, melyeket a' Frantzia hajók fogtanak volt el bizonyos idő előtt:

„A' *Flensburgi* kereskedő *Janse*' két hajói, (ugy mond) melyeket a' Frantzia préda hajók (*Caperek*) el fogtanak volt, az e' féle tengeri ragadományokat vizsgáló Frantzia Itélfőszék által szabadon bocsátattak; hanem az ő el fogattatások miatt szenvedett kárvallásokat tsakugyan nem tartozik, ezen Itélfőszék' Seutentziája szerént, megfordítani a' Frantzia prédáló hajó. A' mi ellenben a' Katharina nevű es ugyanígy a' Frantzia prédáló hajók által el-fogattatott Dánus hajót illeti, a' melyet a' *Kadixban* levő Frantzia Consul, igazi és törvényes ragadományrak lenni ítélte volt, a' mingyár említett, e' féle tengeri ragadományokat vizsgáló Itélfőszék által, az akkori *Kadixi* Frantzia Consulnak ítélete nem tsak egészen callátott, hanem, a' hajó nem tsak szabadon bocsátott, hanem a' Frantzia prédáló hajó a' kár-vallását is megfordítani tartozik a' Dánus hajónak. — (Ezek a' Frantzia Respublikát illetik. Ez a' tengeri ragadományokat vizsgáló Frantzia Itélfőszék is a' mostani Consularis Országglás forma alatt állott fel Párisban. A' mióta ez fel-állott, az ólta protestált a' Dánus Országlofőszék a' Dánus hajók' el fogattatásának igazságtalan volta ellen).

Azokért, a' kik ugy vélekednek, hogy a' lóval és ménes-artállal való gazdálkodásban semmi haszon nincsen, meg-jegyyezhetjük ezen Dánus ujilag czikkely a'att, hogy a' mult 1799 dik esztendőben is ötven ezer darab Dánus lovat vittek ki az idegenek Daniából. Mitsoda jövedelem háromolhatott tsak ebből erre a' kistsiny országra, meg ítélheti, a' ki tudja, hogy mitsoda árronn járnak a' *Holsieini* nagy lovak, a' melye-

ket nállunk közönségesen Német lovaknak szoktak nevezni.

Elegyes Levelek

A' *Ménus* körül táborozó Frantzia ármadiának vezérje, General *Augereau*, illetén foglaltú levelet küldött *Augustus 17-ik napján* a' Frankfurti Magistratusnak:

„Ugy hallom, hogy a' Franczia ármadiának eienlétele miatt, nyughatatlankodtatni kezdik némellyek a' kereskedőket. Mondja meg Kegyelmetek ő nékiek, hogy a' jó rendtartás, és a' mások' javai illendő tekintetben fognak tartatódni, és az alattam lévő katonaság közzül senki se fogja a' közönséges tsendességet meg háborítani. Emberségemre fodadom Kegyelmeteknek, hogy minden kereskedő bátorfággal, és tsendes lelki ismérettel folytathatja a' maga kötélességét.

A' *Frankfurti* Magistratus így felelt *Augereau* Generalisnak: — „

„Az az irás, melyet a' fő vezér Ur olyan czéllal küldött hozzánk, hogy az által azt a' félelmet, a' melyet a' Frantzia seregeknek nállunk való létele a' kereskedőkben felgerjeszteni kezdett volt, el-oszlassa, egy ujj ellene mondhatatlan bizonyfága annak a' gondoskodásnak, a' melyel a' fő vezér Ur, a' kereskedés béli szabadságnak fenn tartására törekedik. Mi telyességgel nem kételkedünk, hogy az idegen publicum, mihelyest az Ur' kinyilatkoztatását, a' melyet mi közönségesse tenni bátorkodunk olvasándja, a' maga gyanakodásonn fundált félelmét, bizakodással fogja fel-tserélni, és mi kérjük is a' fő vezér Urat, hogy ezen ki-nyilatkoztatásáért az ide való polgárságnak háládatos köszönetét fogadja el. Mi pedig Szerentsénknek tartjuk méjjséges tisztelettel lenni, &c.“

Valami két vagy három hónapok előtt említettük, hogy egy igen jeles formájú *Chinai* ifju, Anglia felé utazván valami *Anglus* hajósokkal, a' Frantziák' kezére akadt, 's *Párisba* hozattatván, a' Némák' *Institutum*a' Directorának Professor *Sicardnak* gondviselése alá adattatott legyen, hogy ezt is, mint egy némát ugy traktálván, vigye leg alább annyira, hogy avagy tsak jelek által lehessen ki-tanúlni tőle, hogy mi járásban, mi tzéllal, és szándékkal legyen. Mennyire mehetett legyen *Sicard* ezen igyekezetében, még eddig sohol nem olvashattuk. A' leg ujjabb *Párisi* levelek is tsak annyit irnak felölle, hogy a' *Chinai* furtsa ifju, igen frissen vagyon *Párisban*; már a' Belső Minifierhez is invitáltatott, a' kinek testvér hugától egy szép gyemántot kapott a' fő Consúl' képével együtt ajándékba. Igen örvendett az ifju kivált a' fő Consúl' képének, olyan formálog jelentvén ki ahoz való iadulatját, mint a' melyet a' Frantzia országban tapasztalt sziveffég' örökös emlekezetéül fogna magához venni, és magánál meg-tartani.

Az ez előtt mintegy fél esztendővel az *Aveyroni* erdőnn találtatott, és *Párisba* hozatott, mintegy 12 esztendőös vad gyermekről, azt irják az ujjabb *Párisi* levelek, hogy minden igyekezete által sem vihette Professor *Sicard* még eddig semmire. Tsak azt sem lehetett rolla még eddig ki-tanulni, hogy süket-néma e' vagy nem: ha a' fülibe kiáltanak sem vesznek telyefféggel semmi a' félét rolla észre, hogy hallana; ha diót ropogtatnak ellenben a' háta megett is, mingyár észre veszi, a' mely a' krumplival (Kártosflival) együtt a' leg kedvesebb eledele; az ajtó-nyilást is, ha nem arra felé vagyon is szemmel fordulva, azonnal észre veszi, és futni készül. A' hus-ételtől ugy irtózik, hogy tsak egy tsirke-szárnynak meg

ételére sem vehették még eddig reá; a' fekete kenyert meg elfi, hanem a' fejértol igen irózik, és eltalítja magátol (nem t. igény familiából való). Mikor Páris fe.é hozták, Moulin várossában meg himlő ött, h. nem jó féle lévén a' himlő, nem tett semmi kárt benne. Meg érkezvén Parisba Professor Sicardhoz, legkisebb tartózkodás nélkül le feküdt a' ház földre, és ki-alulta magát. Fel-felkenésekör fejeér kenyérral kínálták, a' melyet vad módra eltalítván, ujra le feküdt, olyan forma jeleket láttatván adni, hogy erőssen alhatnék. Eleintén olyan rendelést tettek róla, hogy néhány napokig ne bocsássa nek semmi ujságon kapó nézőket hozzá, hadd a' hossa és nyugodhassa ki az úti fáradtságtól egész tseudestéggel magát.

Az ugy nevezett *Szabad Emberek' Journálja* Párisban kemény leitzkét adott ezen napokban a' hizelkedőknek. Status Tanácsos Röderer azt írta az Első Consulról a' maga egyik Journáljában, hogy: *Bonaparte* olyan méjj bé látással és elmésséggel viseli magát a' tanácskozásokban, hogy mostan mind az igazságnak elvezni, mind tévelygésnek bé visszni, lehetetlen. — Mingyár a' következő nap' ilyen kérdést tett fel a' *Szabad Emberek' Journálja*: Melyik nagyobb elleusege az Országlóizétnak — a' hadakozás e? nem — a' hazafiak közt való czivakodás e? nem — a' pestis és éhség e? nem — a' hizelkedés e? Igen. — *Nero* és *Titus*, *Tiberius* és *Marcus Aurelius*, egy forma ditséret érdemelték a' hizelkedők, és a' mások' érdemeinn élődöktől.

Bavariáért mellé erőssen lözbe vetette magát a' *Berlini* Udvar a' *Francia* Országlóizétnél, a' mely szerént remélik, hogy a' mint a' hadi adó, mely előbb *Bavariára* vetetett volt, megkönnyebbít.

tetett, úgy még egyéb tekintetben is könnyített-
ni fognak a' rajta fekvő hadi terhek.

Hámburgból Aug. 15 dikénn : — Egy Anglus
hadi hajó, Aug. 10 dikénn innét az *Albis'* vize
torkából elvitt egy *Dánus* és két *Swéd* kereske-
do hajókat Angliába. Az Anglus és Dánus Or-
szágglófszékek között támadott egyenetlenség fon-
tosodni kezdett. A' *Dánus* és *Swéd* hajók ki nem
mernek innét az *Albis'* torkából egy felé is
evezni.

Londonból, Aug. 12 dikénn : — Egy feles
számu hadi hajókból és valami 15 ezer ki-szal-
ló fegyveresekből álló hajós sereg, az Anglus par-
tókna két vagy három pontjáról el-evezett ezen
hónapnak 9, 10, és 11 dik napjainn valamely tit-
kos expeduzióra; de hova? ezt telyességgel nem
tudják. Tsak ennyit vettek észre még eddig,
hogy az evezők, Napkeletnek vették útjokat. —
Azok a' magok Helytartóikhoz hív Hollándus
fegyveresek is, a' kik eddig *Wight* szigetjénn tábo-
roztak, ugyan ezen expeditzióra eveztenek-el.
Talám (igy szólnak az Aug. 12-dikének ellvéjénn
ki-jött *Londoni* levelek) ez az expeditzió is a' Lord
Withworth' Koppenhágai alkudozásainak fonto-
sításokra czélcz. Lord *Withworth'* elibe olyan
útasítások vagynak adattatva, a' melyek tsak
egyedül ő reá bizattattak. Gondoljak azonköz-
ben, hogy az Angliai Országglófszék el tökelle-
tséggel védelmezni fogja azt a' just, hogy a' neu-
trális hajókat, ha szintén hadi hajónak védelme
alatt eveznek is, meg-visitáltathassa; egyfersmind
elégtételt is kíván a' *Dánus Fregát'* Kapitányo-
ya ellen, a' ki az Anglus hajókra tüzet adatott.

„Gen. *Pischegru* Londonba érkezett — a' 18-ik
Lajos Király' testvérjénél, a' volt *Artesiai Grótnál*

ebédelt — a' Frantzia Királyi General-Lieutenán-
ti rangot fel-vállolta, és már most ezen ranggal
fog közönlégesen is meg-jeleenni.

A' *Hollandusok* nagy figyelmetességgel várják,
a' mióta értesékre esett a' feljebb említett szá-
mos Anglus hadi és szállító hajóknak ki-evezése,
az ezektől való meg látogatattatást. Hirt tétettek
a' Parisi Országglószéknél is, hogy ők az ellensé-
ges vendégeknak ujjantoni *visitájokat* minden
oránn várják: melyre nézve fejedelemre vagyon
szükségek, hogy a' vendégeket érdemek szerént
fogadnassák. — Gen. *Daendels*, Elzaki Hollandiá-
ba rendeltetett, és *Alkmaarban* van a' hadi szállá-
sa. A' *Bergobloom* tájainn feküdt fegyveres se-
regek, *Rotterdam*, *Leida*, és *Hága* felé kezdet-
ték venni útjokat, és *Bergobzoomhoz* ujj Frantzia
seregek érkeznek helyekbe. *Seelandiában* is min-
den kélzületekkel vigyáz Gen. *Desjardine*. Akár
hova gondoltassék czélozni az Anglusok' ujj és
titkos expéditziója: de, hogy a' Hollándu-
sok tartanak tőlle, minden kélzületjeikből lát-
szik.

Azon fegyvertár beli szerszámok között, a' melye-
ket Gen. *Moreau* a' Münchener fegyvertárházból
el-hordatott, voltak egyebek között, 2 kis ezüst
ágyuk, ezüst dobok, ezüst álló-képek, arannyal
szkoffiumozott (stikkerezett) Török zászlók, 's-
egyéb e' féle idegenektől nyert győzedelmi em-
lekezetre szolgáló portékák.

Gen. *Moreau* el-útazott a' tábortól Frantzia
országba; Aug. 17-dikénn *Carlsruh* várossánn ment
keresztül; 19-dikben estve *Strasburgba* érkezett;
éjtél tájban a' *Bonaparte* Adjutánsa *Duroc* is
meg-érkezett a' *B. Kray*' hadi szállásáról hasonló
képpen *Strasburgba*; 20-dikban minden ott lévő

Frantzia Generálisok meg-jelentek *Moreau* fő vezérjéknél. Sokak, a' kik *Düroctól* a' békeállégnék állapotjáról tudakozódnak, azt a' fejelet vet-ték: hogy, nem soká békeállégnék fog lenni.

Carlsruh, 20. Aug. — „Gen. *Moreau* 17 dik-ben reggel az itt lévő posta-háznál meg-állapo-dott. Az Örökös Princz el hozatta onnét a' Kas-télyba Udvari hintóban. Maga a' Landgróf éppen ekkor *Rastadt* tájján egy meg gyűladott erdőnek oltatásában foglalatoskodott. Meg értvén *Moreau* vezérnek a' *Carlsruhi* Kastélyban való létét, a' *Fa-vorite* épületbe invitáltatta magához ebédre, a' hol 4 óráig voltak együtt; és az után tovább foly-tatta *Moreau* az útját *Strasburg* fele; a' hová a' Hadi Minister *Carnot*, és több más Frantzia fő Generálisok, egy nagy *conferentzia* tartas végett gyülekeznek öfzse.

Augsburgból, 4. Aug. — „Ma réggel valami Frantziak, a' kik itt a' Státus-tömletzben fogva voltak, három szekerekenn, vasra-veretteve, és belső katonaságtól kísértelve, Frantzia ország felé útnak indittattak. Ezek rész szerént a' *Sub-ordinatio* ellen hibázott katonák, rész szerént pe-dig olyan hadi Commissáriusok voltak, a' kik a' magok számokra a' meg-hodóltatott tartomá-nyokban adót tsikortanak fel. Közönségesen szolván, a' katonai fenyték a' Frantzia seregek-nél mostan, jó és kemény. — Ugy foly a' hir, hogy a' *Moreau*' Generálstábjának vezére *Desolles* is minden óránn útnak fogna innét *Strasburg* felé indulni.

Páris. — Itt Aug. 18-dikán, a' Gyözedé-lém' (*St. Sulpice*) templomában, az Öregség' in-nepe fog celebráltatni. — Ger. *Lecourbe* útban vagy on *Páris* felé (Mire valók legyenek a' *Mo-*

reau' táboránál lévő leg főbb Generalisoknak ezen haza felé való el-útazásaik, a' jövődő napok fogják ki-nyilatkoztatni). — Az a' nevezetes Frantzia tudós *Heretier*, a' Nemzeti Institutum' tagja, az a'jtaja előtt, mikor egyik este haza ment volna, gyilkoson meg-ölettetett. A' gyilkos még nem tudódott ki. — A' Párisiak nevezetes ujllágnak tarják lenni, azt, hogy Gen. *Brune*, a' ki eddig a' *Dijoni* második *reserva* armadiát organizálta, az *Olofz* tábor' fő vezérévé neveztetetett légyea. Mi lett *Massenából*, még nem írják. *Brune* már meg-indult *Olofz* Ország felé.

A' *Lyon*i kereskedők, pártját kezdték fogni *Frankfurt* városlának az első Consul előtt, azt mondván, hogy az ő kereskedéseknek nagy özfize köttetődése vagyon ezen városnak országos vásárjaival. Azt kívánják a' *Lyon*iak, hogy a' *Fránkfur*tiakra vettetett hadi adónak egy része engedtesék el.

Helvetziában ugy ki szározotta az ideji nagy és hozfzas hévség a' mezöket és érdoeket, hogy a' szegény lakosok fok helyekenn a' havasokról is le halytani kényszerittetnek márhaikat, és az istalókban taplálgatják.

* * *

Hová tovább gyakoroltatik a' Himlö bé-öltásnak mellersége, annal több hasznait tapasztalya 's annál inkább meg gyözödik annak szükséges vóltáról, az ártalmas bal vélekedésektől füres elméjü ember. De nemtsak a' köz rendü és tanulatlan, hanem még a' jobb nevelésü, és tudósabb szülék közt is számtalanok találtnak olyanok, a' kik kézszebbek magzatjaikat a' természetes himlö által vagy testekben meg otsmányit-

tatni, vagy annak mérge által a' sírba temettetni engedni, mint sem a' himlő bé oltás jótét-mennyével élni.

Kivált ebben az esztendőben igen veszedelmesnek tapasztaltatott itt Bécsben a' természetes himlőnek a' mérge, egy annyira, hogy tíz himlős gyermek közül, alig maradt három életben, a' többi, vagy a' himlőnek valamely Stadiumában, vagy a' himlő után következett nyavalyákban, mind megfojtatott életétől, és márezerekre megyen a' természetes himlőben meg holt apró gyermekeknek a' száma. Ellenben azok közül a' gyermekek közül, a' kikbe a' himlő bé oltott, igen kevés holt meg, azok is nem a' bé oltott himlő, hanem vagy a' verek való helytelen bánás miatt, vagy olyanok, a' kiknek, valamely más nyavalyajok is vólt, a' melly környül állásra szemesen kell a' himlő oltó Orvosnak vigyázni.

Cs. Kir. udvari fő orvos, és az ide való közönséges beteg Haznak Directora, 's a' Practica Medicinának igen nagy tudományú 's tapasztalású Professora, *Fränk* Consiliarius Ur, öt esztendőtől fogva, minden nyáron *Majus* és *Junius* hónapokban 30, 40, 50, 's több és kevesebb gyermekekbe oltatta bé a' himlőt, és még eddig egyetlen egy sem holt meg a' keze alatt, még azok közül sem, a' kikre esztendővel ennelötte, történetből a' petéts isreájok ragadt. — Az e' most folyó esztendőben a' himlő bé oltás végett keze alá adatott leány és férfi gyermekek közül kettő olyan is találta ott, a' kikbe noha azon himlő matéria oltatott be, a' melly a' többibe; még is mindazáltal sem meg nem himlöztek, sem semmi febrilis változást nem ér-

zettek testeikben, 's azon módon mentek ki a' himlősök szalajából, a' mint abba bé mentek; A' honnan ki tetszik, hogy tsak azokra ragad el a' himlő, a' kiknek testeikben annak bé fogadá. sára a' prædisponens materia meg vagyon.
(A' többit mászszor.)

Hiradás.

Minekutánna a' Méltóságos Urasság a' Szandaji, és Derzsi Puszták' ki árendálása iránt Kameralis Szólok városával már megegyezett; árta való nézve már mint el végezett dolog, úgy adatik tudtára ez érdemes Közönségnek. Költ Pétervásáron 10-dik Augusztusban 1800.

Másodszori Jelentés.

Tek. Nem. Békés Vármegyében fekvő Szarvas nevezetű Mező Városnak országos vásár napjai, Ő Csász. és Kir. Felségének e' most folyó hólnapnak 25-ikén költ Kegyelmes Resolútiója mellett, némelly részben akként változtattak meg: Az első vásár ugyan, miut ennekelötte, úgy ennekutánna is Böjtelő Havának 24-ikén, az az, Sz. Mátyás napján; a' második melly eddig Kis Ászony Havában, Sz. Bertalan napjan tartatott, ennekutánna Sz. Iván Havában, Keresztelő Sz. János napján, a' harmadik pedig, a' melly eddig Karátsony Havában, Sz. Arnold napjan esni szokott, ezután, ezen hólnapnak 21-ikén, az az Sz. Tamás napján fognak tartattatni. Mellyet azért kívántunk a' Publicumnak tudtára adni, hogy azok a' kik, a' fent nevezett Mező városban esni szokott vásárookra ennekelötte jární szoktak tudhassák magokat mihez tartani.